

การพัฒนาเกณฑ์คุณภาพสถานีโอเพนซอร์สดิจิทัลทางการศึกษา

จักรรัตน์ แสงวาริ¹
 ปรัชญนันท์ นิลสุข²
 พัลลภ พิริยะสุรวงศ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์คุณภาพสถานีโอเพนซอร์สดิจิทัลทางการศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยใช้เทคนิคเดลฟาย โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจากนักวิชาการ นักสื่อสารมวลชน และนักวิชาชีพ จำนวน 25 คน เก็บรวบรวมข้อมูล 3 รอบ โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในรอบที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างเพื่อพัฒนาเกณฑ์คุณภาพ รอบที่ 2 เป็นการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วน และ 3 เป็นการประเมินเพื่อยืนยันคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิตามผลการประเมินในรอบที่สอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ คัดเลือกเกณฑ์คุณภาพสถานีโอเพนซอร์สดิจิทัลทางการศึกษา โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐานตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป (มากกว่า 3.50) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (น้อยกว่า 1.50)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ เกณฑ์คุณภาพสถานีโอเพนซอร์สดิจิทัลทางการศึกษาที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ประกอบด้วย เกณฑ์คุณภาพ 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดผังรายการ/ผลิตรายการ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านผู้เปิดรับ และ ด้านการประเมินผล มีเกณฑ์คุณภาพรายข้อ จำนวน 50 ข้อ เป็นเกณฑ์คุณภาพที่มีความจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 39 ข้อ และเกณฑ์คุณภาพที่มีความจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 11 ข้อ ซึ่งมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.92-4.87 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่าตั้งแต่ 0.62-1.17

คำสำคัญ: เกณฑ์คุณภาพ, สถานีโอเพนซอร์สดิจิทัล, การศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

The Development of Digital Television Station for Education Quality Criteria

Jakgreerat Sangvari

Prachyanun Nilsook

Panlop Piriyasurawong

Abstract

The purpose of the research was to develop the quality criteria of education digital television station. The research employed Delphi technique involving three steps involving 25 experts who were professionals in mass communication including both academicians and journalists. The first step was the structured interview to develop a draft of the quality criteria. The second step was suitability evaluation of the quality criteria by means of close-ended questionnaire using rating scale. The third step was concerned with experts' judgment to confirm the validity of the close-ended questionnaire from step two. Statistical techniques used for analytical purposes were median and interquartile range

It was revealed that quality criteria of education digital television station consisted of five components i.e., administration, TV programmes management and production, human resources, audience, and evaluation. Among the 50 subcomponents, 39 of them were very necessary and 11 were necessary, the medians of which being 3.92-4.87 and interquartile 0.62-1.17

Keywords: Quality criteria, Digital television station, Education

---

¹ Ph.D. student, Information and Communication Technology for Education, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

² Assoc. Prof. Dr. Information and Communication Technology for Education, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

³ Asst. Prof. Dr. Information and Communication Technology for Education, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

บทนำ

สถานีโอทศนิจิตลทางการศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นช่องทางสื่อสาร ผ่านโทรทัศน์ในช่องบริการสาธารณะตามที่ พรบ. การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการดังนี้ 1) เพื่อการส่งเสริมความรู้ การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมการเกษตร และการส่งเสริมอาชีพอื่นๆ สุขภาพ อนามัย กีฬา หรือการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน 2) เพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยสาธารณะ 3) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนและรัฐสภากับประชาชน การกระจายข้อมูลข่าวสาร เพื่อการส่งเสริมสนับสนุน ในการเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะแก่ คนพิการ คนด้อยโอกาสหรือกลุ่มความสนใจ ที่มีกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือบริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะอื่น

จะเห็นได้ว่าสถานีโอทศนิจิตลทางการศึกษาอาศัยหลักการบริหารจัดการ โดยอยู่ในวัตถุประสงค์หลักข้อที่ 1 ซึ่งอยู่ในช่องที่ไม่แสวงหากำไร โดยมาตรา 11 กำหนดไว้ว่าผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะต้องเป็น 1) กระทรวง ทบวง กรม องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ 2) สมาคม มูลนิธิ หรือนิติบุคคลอื่น ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ 3) สถาบันอุดมศึกษา เพื่อการใช้ประโยชน์ด้านการเรียนการสอน หรือการเผยแพร่ความรู้สู่สังคม (สุชาติ สุภาพ, 2556: 27-29)

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานบริหารจัดการของสถานีโอทศนิจิตลทางการศึกษาให้ได้มาซึ่ง "สถานีโอทศนิจิตล" จึงควรมีการกำหนดเกณฑ์คุณภาพเช่นเดียวกับการบริหารจัดการทางด้านไอซีทีประเภทอื่นๆ โดยอาศัย

หลักการเทียบสมรรถนะเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารในการเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศเป็นข้อมูลที่ทำให้ทราบว่าควรบริหารจัดการระดับประเทศอย่างไรจึงจะเหมาะสม เพราะข้อมูลจากองค์กรต่างๆ มากมายที่แสดงให้เห็นโอกาสและอุปสรรคของการบริหารจัดการได้อย่างชัดเจน เป็นตัวอย่างในการคิดและเทียบเทียบสมรรถนะองค์กรด้วยกระบวนการที่เป็นระบบ เป็นเทคนิคสำคัญในการเรียนรู้ตนเองและเปรียบเทียบกับคู่แข่งได้อย่างตรงประเด็น (ปรัชญนันท์ นิลสุข และจิระ จิตสุภา, 2556: 142)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำวิจัยเรื่องการพัฒนาเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทศนิจิตลทางการศึกษา โดยอาศัยแนวการเทียบสมรรถนะเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ มีเกณฑ์คุณภาพมาเป็นตัววัด ช่วยให้การตัดสินใจถูกต้องแม่นยำไม่ผิดพลาดเพราะการเทียบสมรรถนะนั้นมีลักษณะที่แสดงออกอย่างตรงไปตรงมาและน่าเชื่อถืออย่างยิ่ง ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา กำหนดเป็นเกณฑ์คุณภาพในการพัฒนาการดำเนินงานบริหารจัดการของสถานีโอทศนิจิตลทางการศึกษา เพื่อความพร้อมและสมบูรณ์ในองค์กร ช่วยสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทศนิจิตลทางการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. เทคนิคที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique)

2. ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนักวิชาการ (การบริหาร/การศึกษา/เทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสาร/นิเทศศาสตร์) ด้านสื่อสารมวลชน และด้านวิชาชีพ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 ท่าน ได้โดยการเลือกแบบเจาะจงโดยมีประสบการณ์ในด้านการเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

2.2.1 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนักวิชาการ จำนวน 16 ท่าน

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อสารมวลชน จำนวน 4 ท่าน

2.2.3 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ จำนวน 5 ท่าน

3. ตัวแปรหลักของการวิจัย คือ เกณฑ์คุณภาพสถานีโอทิสต์ดิจิทัลทางการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เกณฑ์คุณภาพสถานีโอทิสต์ดิจิทัลทางการศึกษา หมายถึงเกณฑ์คุณภาพของสถานีโอทิสต์ที่ประกอบได้ 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดตั้งรายการ/ผลิตรายการ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านผู้เปิดรับ และด้านการประเมินผล

1.1 เกณฑ์คุณภาพด้านบริหารจัดการ หมายถึงทิศทางในการทำงาน เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ การผลักดันนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์ การควบคุม เน้นผู้บริหารหรือผู้นำ มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทุกอย่างในสถานีโอทิสต์ สอดคล้องกับการเน้นกระบวนการทำงานในเรื่องการกำหนดนโยบายและแผนงาน มีกระบวนการทำงานที่ต้องคำนึงถึงการบริหารที่รัดกุมสูง แสดงภารกิจที่ชัดเจนเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน

1.2 เกณฑ์คุณภาพด้านการจัดตั้งรายการ/ผลิตรายการ หมายถึงการเน้นทางด้านเนื้อหาที่สอดคล้องตรงความรู้พร้อมความบันเทิง โดยต้องอาศัยความหลากหลายของเนื้อหา ความน่าสนใจในการนำเสนอ รวมไปถึงควรคำนึงถึงประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

1.3 เกณฑ์คุณภาพด้านทรัพยากรบุคคล หมายถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กร มีการพัฒนาบุคลากรของ

องค์กรอยู่ตลอดเวลา สร้างหลักประกันในความยั่งยืน นอกจากนั้นควรเน้นการเปิดช่องทางในการมีส่วนร่วมในผลงานต่าง ๆ

1.4 เกณฑ์คุณภาพด้านผู้เปิดรับ หมายถึงการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการผลิตรายการ เรื่องของการตรวจสอบเนื้อหารายการ และการประเมินประสิทธิภาพการประกอบกิจการ และสามารถเข้าถึงทุกกลุ่มของผู้เปิดรับเพื่อความสำเร็จของสถานี

1.5 เกณฑ์คุณภาพด้านการประเมินผล หมายถึงการความสำคัญทั้งจากหน่วยงานภายใน จากหน่วยงานภายนอก และจากผู้เปิดรับเพื่อการพัฒนาสถานีโทรทัศน์ดิจิทัล จากการประเมินผลและการวิจัย

2. นักวิชาการ หมายถึง อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถาบันการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหาร 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) ด้านนิเทศศาสตร์ ซึ่งต้องมีประสบการณ์ในด้านๆ ไม่น้อยกว่า 10 ปี

3. นักสื่อสารมวลชน หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ทางด้านสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะสื่อทางด้านวิทยุโทรทัศน์ ที่เกี่ยวข้องกับ กสทช. ซึ่งต้องมีประสบการณ์ในด้านสื่อสารมวลชน ไม่น้อยกว่า 10 ปี

4. นักวิชาชีพ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ในสถานีโอทิสต์ดิจิทัลทางการศึกษา ซึ่งต้องมีประสบการณ์ในการทำงานด้านวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 5 ปี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผลของการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาวิจัยทำให้ทราบถึงเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทิสต์ดิจิทัลทางการศึกษา

2. เป็นแนวในการพัฒนาเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทิสต์ดิจิทัลทางการศึกษา

3. เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานีโอทิสต์ดิจิทัลทางการศึกษาเพื่อเสริมสร้างด้านเกณฑ์คุณภาพของสถานีโอทิสต์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยศึกษารวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการ นักสื่อสารมวลชน และนักวิชาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถาม 3 ชุด คือ

2.1 แบบสอบถามรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำแนวคิดเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ทางการศึกษาได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ รวมทั้งจากการศึกษาแนวคิดสภาพปัญหาในการทำงาน บทบาทและขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษาในประเทศไทย บุคลากรเพื่อกำหนดกรอบในการสร้างคำถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ เพื่อความชัดเจนของการใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วปรับแก้ตามที่ได้ให้คำแนะนำ เพื่อแบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากที่สุด

2.2 แบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์เนื้อหาของคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนน้ำหนักของระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา โดยกำหนดความหมายตามระดับคะแนน

2.3 แบบสอบถามในรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีข้อความแบบรอบที่ 2 แต่ปรับข้อความในแบบสอบถามบางข้อให้มีความชัดเจนตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งเพิ่มตำแหน่งค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของคำถามแต่ละข้อที่คำนวณได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และตำแหน่งที่คุณผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านได้ตอบไว้ในรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาทบทวนคำตอบของตนเอง จากนั้นผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำถามแต่ละข้อ เพื่อสร้างแบบสอบถามฉบับใหม่ที่ใช้ข้อความเดิม โดยเพิ่มตำแหน่งค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นตอบมา โดยรอบที่ 3 นี้ผู้เชี่ยวชาญจะได้มีโอกาสทบทวนคำตอบในรอบที่ 2 ของตนเอง และตอบกลับมาอีกครั้ง โดยให้ความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยค่ามัธยฐาน

ผู้วิจัยนำเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษาที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุดและมากที่สุด และที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันมาสรุปเป็นเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำเอกสารที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาก่อนสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างเป็นคำถามปลายเปิด พร้อมทั้ง นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ สำหรับสัมภาษณ์ตามความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ การดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจะสัมภาษณ์ตามข้อคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ โดยมีการจดบันทึกขณะสัมภาษณ์และขออนุญาตผู้เชี่ยวชาญในการบันทึกเทป และการสัมภาษณ์จะไม่ถามนำใช้การสัมภาษณ์แบบการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ โดยการนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตามวัน เวลา และสถานที่ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้นัดหมายไว้

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบแบบสอบถามแต่ละข้อตามลำดับความเหมาะสมของแต่ละเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องของความชัดเจนของภาษาความครอบคลุมของเนื้อหา สารต่าง ๆ ก็สามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่ 3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 3 ด้วยวิธีเช่นเดียวกับรอบที่ 2 โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านทราบความคิดเห็นกลุ่ม และมีโอกาสทบทวนคำตอบของตนเองจากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 เมื่อได้ทบทวนคำตอบของตนเอง ผู้เชี่ยวชาญอาจยืนยันคำตอบเดิม เพิ่มเติมคำตอบหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบได้ หากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญอยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อนั้นจะถูกขอร้องให้แสดงความเหตุผลในข้อนั้นๆ ด้วย

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทุกชุดของขั้นตอนวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลทุกชุดพิจารณาและตรวจสอบความชัดเจน ความถูกต้อง และความเหมาะสมของเครื่องมือก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ในการรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา และจัดกลุ่มเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษานำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์จำนวน 25 คน ตรวจสอบความตรงเนื้อหา โดยให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา ที่จำเป็นมากถึงมากที่สุด พร้อมทั้งให้คำแนะนำการปรับแก้สำนวน ภาษา หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่ได้มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และส่วนเบี่ยงเบนระหว่างควอไทล์ และปรับปรุงภาษา และเนื้อหาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญตามกระบวนการของเทคนิคเดลฟาย และในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 เป็นการยืนยันคำตอบจากความคิดเห็นที่ผ่านการถามย้ำ ทำให้ผู้เชี่ยวชาญมีโอกาสตรวจสอบคำตอบของตนเองหลายรอบ จึงเป็นการหาความเที่ยง รวมทั้งข้อมูลทางสถิติที่ได้วิเคราะห์จากเทคนิคเดลฟายทำให้ผู้เชี่ยวชาญมีโอกาสตรวจสอบอยู่ในกระบวนการของเทคนิคเดลฟาย ดังนั้น

ความเที่ยง และความตรงของข้อมูลที่ได้รับขึ้นอยู่กับกรเลือกผู้เชี่ยวชาญอันจะทำให้ผลการวิจัยที่ได้รับมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยใช้แบบสอบถาม 3 รอบ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในแต่ละรอบ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษามาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดกลุ่ม (Categorized) ของเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา รายด้าน รายการประกอบ และรายชื่อ แล้วนำกลุ่มเกณฑ์คุณภาพที่วิเคราะห์ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 แบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแต่ละเกณฑ์คุณภาพเพื่อจัดเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญเห็นค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบในรอบที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบอีกครั้ง พร้อมทั้งขอเหตุผลประกอบ ในกรณีที่คำตอบตกอยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์ คำตอบที่ได้ในรอบที่ 3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตรคำนวณและการแปรผล เช่นเดียวกับแบบสอบถามรอบที่ 2

ดังนั้นจากคำตอบแบบสอบถามในรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยพิจารณาเกณฑ์คุณภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน คือ ค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50 พิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 นำมาสรุปเป็นเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษาต่อไป

วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557

ผลการวิจัย

การพัฒนาเกณฑ์คุณภาพสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ หากค่ามัธยฐานมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในข้อความนั้น ข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50-4.49 ผู้วิจัยถือว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ข้อความนั้นมีความจำเป็นมาก และข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50-5.00 ผู้วิจัยถือว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น

สอดคล้องกันว่า ข้อความนั้นมีความจำเป็นมากที่สุด สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปของตาราง ซึ่งประกอบด้วย หัวข้อเกณฑ์คุณภาพสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษาตามลำดับ ดังนี้คือ

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านการจัดผังรายการ/ผลิตรายการ
3. ด้านทรัพยากรบุคคล
4. ด้านผู้เปิดรับ
5. ด้านการประเมินผล

ดังข้อมูลในตาราง 1-5

ด้านการบริหารจัดการ

ตาราง 1 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์คุณภาพสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษาด้านการบริหารจัดการ เรียงลำดับข้อความที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดตามลำดับ

เกณฑ์คุณภาพด้านการบริหารจัดการ	Md	IR	ระดับความจำเป็น
1. มีการจัดทำแผนประจำปีของสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษา	4.83	0.63	มากที่สุด
2. มีระบบควบคุมคุณภาพทางการบริหารจัดการที่เป็นที่ยอมรับของสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษา	4.70	0.91	มากที่สุด
3. มีการตรวจสอบการบริหารจัดการระบบสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษา	4.70	0.91	มากที่สุด
4. มีการประเมินผลงานผู้บริหารทุกปีของสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษา	4.59	1.03	มากที่สุด
5. มีการจัดทำแผนระยะ 3 ปีของสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษา	4.52	0.99	มากที่สุด
6. มีการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงของสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษา	4.52	0.99	มากที่สุด
7. มีการประเมินความสามารถและภาวะผู้นำของผู้บริหารของสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษาเป็นระยะอย่างเป็นระบบ	4.52	0.99	มากที่สุด

ตาราง 1 แสดงถึงเกณฑ์คุณภาพสถานีวิจัยด้านดิจิทัลทางการศึกษาด้านการบริหารจัดการ ประกอบไปด้วย เกณฑ์คุณภาพจำนวน 7 ข้อ ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมี

ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีระดับความจำเป็นมากที่สุดครบ 7 ข้อ

ด้านการจัดผังรายการ/ผลิตรายการ

ตาราง 2 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษาด้านการจัดผังรายการ/ผลิตรายการ เรียงลำดับข้อความที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดตามลำดับ

เกณฑ์คุณภาพด้านการจัดผังรายการ/ผลิตรายการ	Md	IR	ระดับ ความจำเป็น
1. มีการวิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหารายการในรูปแบบของคณะทำงาน	4.87	0.91	มากที่สุด
2. มีการจัดทำแผนการผลิตรายการต่างๆ อย่างเป็นระบบ ไว้ล่วงหน้า	4.86	0.62	มากที่สุด
3. มีการจัดสรรงบประมาณการผลิตโดยดูแลงบประมาณให้เหมาะสมเพียงพอต่อการผลิตแต่ละรายการ	4.86	0.62	มากที่สุด
4. มีการคัดเลือกเนื้อหาอย่างเป็นระบบให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้	4.79	0.76	มากที่สุด
5. มีเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางอินเทอร์เน็ต	4.79	0.76	มากที่สุด
6. มีการใช้วัตถุดิบในการผลิตและตัดต่อด้วยระบบดิจิทัล	4.79	0.80	มากที่สุด
7. มีห้องส่งและเครื่องส่งสัญญาณและเสียงระบบดิจิทัล	4.75	0.74	มากที่สุด
8. มีระบบการจัดหาข้อมูลเนื้อหารายการที่เหมาะสมสำหรับการผลิตโดยคณะทำงาน	4.75	0.85	มากที่สุด
9. มีระบบการรับข้อมูลเพื่อให้สามารถดูรายการย้อนหลังได้ทางอินเทอร์เน็ต	4.75	0.85	มากที่สุด
10. มีเทคโนโลยีการสื่อสาร 2 ทางระหว่างสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลกับผู้ชม	4.75	0.88	มากที่สุด
11. มีการจัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติการผลิตรายการ	4.65	0.96	มากที่สุด
12. มีระบบการประสานงานภายในฝ่ายการผลิตรายการให้รับทราบโดยทั่วถึงกัน	4.65	0.96	มากที่สุด
13. มีการรวบรวมจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลของรายการด้วยระบบดิจิทัล	4.65	0.96	มากที่สุด
14. มีการใช้ช่างเทคนิคมาช่วยในการผลิตรายการระบบดิจิทัล	4.65	0.96	มากที่สุด
15. มีทีมงานเขียนบทโทรทัศน์และตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมในรูปแบบคณะทำงาน	4.59	0.96	มากที่สุด
16. มีการกำหนดรูปแบบของรายการจากคณะทำงาน	4.52	0.99	มากที่สุด
17. มีการจัดประชุมทีมงานอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง	4.39	1.03	มาก
18. มีระบบเทคโนโลยีการออกอากาศรายการทั้งทางการสื่อสารผ่านดาวเทียมและไฟเบอร์ออฟติก	4.36	1.08	มาก
19. มีการนำเสนอเนื้อหารายการที่เน้นความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ตามกระแสสังคม	4.26	1.17	มาก
20. มีการนำเสนอเนื้อหาทางการศึกษาโดยเน้นในรูปแบบสารบันเทิงตามความเหมาะสม	3.92	0.81	มาก

ตาราง 2 แสดงถึงเกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษาด้านการจัดผังรายการ/ผลิตรายการ ประกอบไปด้วยเกณฑ์คุณภาพจำนวน 20 ข้อ ข้อความที่

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีระดับความจำเป็นมากที่สุด 16 ข้อ และมีระดับความจำเป็นมาก 4 ข้อ

ด้านทรัพยากรบุคคล

ตาราง 3 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์คุณภาพสถานีวิเคราะห์ทัศนคติจิตัลทางการศึกษาด้านทรัพยากรบุคคล
เรียงลำดับข้อความที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดตามลำดับ

เกณฑ์คุณภาพด้านทรัพยากรบุคคล	Md	IR	ระดับ ความจำเป็น
1. มีการกำหนดประสบการณ์และผลงานในวิชาชีพของบุคลากร	4.87	0.91	มากที่สุด
2. มีการวางแผนงานในการคัดเลือกบุคคลให้ตรงกับงาน อย่างเป็นระบบ	4.83	0.63	มากที่สุด
3. มีการทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร อย่างต่อเนื่อง	4.83	0.63	มากที่สุด
4. มีการกำหนดจรรยาบรรณและจริยธรรมวิชาชีพของบุคลากร	4.83	0.62	มากที่สุด
5. มีการกำหนดคุณลักษณะพิเศษอื่นๆ ทางอาชีพ (Professional) ของ บุคลากร	4.75	0.85	มากที่สุด
6. มีการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเพื่อแสวงหาความรู้จาก ภายนอกที่สนับสนุนสถานีวิเคราะห์ทัศนคติอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง	4.59	0.96	มากที่สุด
7. มีการกำหนดคุณวุฒิที่ตรงกับตำแหน่งงานของบุคลากร ฝ่ายต่างๆ	4.52	1.09	มากที่สุด
8. มีการส่งเสริมให้บุคลากรลาศึกษาต่อในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ งานที่รับผิดชอบ	4.44	1.04	มาก
9. มีการจัดโครงการฝึกอบรม โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ มาให้ความรู้ภายในสถานีวิเคราะห์ทัศนคติอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง	4.44	1.04	มาก

ตาราง 3 แสดงถึงเกณฑ์คุณภาพสถานีวิเคราะห์ทัศนคติจิตัล
ทางการศึกษาด้านทรัพยากรบุคคล ประกอบไปด้วย
เกณฑ์คุณภาพจำนวน 9 ข้อ ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมี

ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีระดับความจำเป็นมาก
ที่สุด 7 ข้อ และมีระดับความจำเป็นมาก 2 ข้อ

ด้านผู้เปิดรับ

ตาราง 4 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์คุณภาพสถานีวิจัยทัศนคติทางการศึกษาด้านผู้เปิดรับ
เรียงลำดับข้อความที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดตามลำดับ

เกณฑ์คุณภาพด้านผู้เปิดรับ	Md	IR	ระดับ ความจำเป็น
1. มีการศึกษาความต้องการของผู้เปิดรับรายการเป็นประจำทุกปี	4.75	0.76	มากที่สุด
2. เปิดโอกาสให้ผู้เปิดรับเข้ามามีส่วนร่วมในรายการในลักษณะ ต่างๆ ได้หลายช่องทาง	4.70	0.96	มากที่สุด
3. มีการสำรวจจำนวนของผู้เปิดรับในแต่ละรายการเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ	4.65	0.96	มากที่สุด
4. ให้ผู้เปิดรับแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการได้อย่างอิสระ และรวดเร็ว	4.59	1.03	มากที่สุด
5. มีระบบและกลไกเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ด้าน ต่างๆ ของผู้เปิดรับ	4.44	1.04	มาก
6. มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เปิดรับที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.38	0.99	มาก
7. มีการประเมินผลความพึงพอใจในการเปิดรับรายการของผู้ เปิดรับผ่านทางสื่อมวลชนประเภทต่างๆ	4.38	0.99	มาก
8. มีการวางระบบรับเรื่องร้องเรียน โดยผ่านศูนย์บริการข้อมูล (Call Center)	4.29	1.05	มาก

ตาราง 4 แสดงถึงเกณฑ์คุณภาพสถานีวิจัยทัศนคติทางการศึกษาด้านผู้เปิดรับ ประกอบไปด้วยเกณฑ์
คุณภาพจำนวน 8 ข้อ ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความ
คิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีระดับความจำเป็นมากที่สุด 4
ข้อ และมีระดับความจำเป็นมาก 4 ข้อ

ด้านการประเมินผล

ตาราง 5 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์คุณภาพสถานีวิจัยทัศนคติทางการศึกษาด้านการประเมินผล
เรียงลำดับข้อความที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดตามลำดับ

เกณฑ์คุณภาพด้านการประเมินผล	Md	IR	ระดับ ความจำเป็น
1. มีการจัดสรรงบประมาณประจำปีในการทำวิจัยเพื่อพัฒนา การปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสถานีวิจัยทัศนคติทางการศึกษา	4.87	0.91	มากที่สุด
2. มีการประชุมสรุปผลการประเมินผลของสถานีวิจัยทัศนคติทางการศึกษา	4.79	0.76	มากที่สุด
3. มีการรายงานผลการประเมินให้บุคลากรสถานีวิจัยทัศนคติทางการศึกษารับทราบ	4.79	0.76	มากที่สุด
4. มีการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อค้นหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมรวมทั้งข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการผลิตรายการ	4.79	0.76	มากที่สุด
5. ทำการประเมินผลในภาพรวมหลังรายการออกอากาศ	4.65	0.96	มากที่สุด
6. ทำการประเมินผลในภาพรวมก่อนรายการออกอากาศ	4.24	1.00	มาก

วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557

ตาราง 5 แสดงถึงเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษาด้านการประเมินผล ประกอบไปด้วยเกณฑ์คุณภาพจำนวน 6 ข้อ ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีระดับความจำเป็นมากที่สุด 5 ข้อ และมีระดับความจำเป็นมาก 1 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. เกณฑ์คุณภาพสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นทั้งหมด 50 ข้อ

2. เกณฑ์คุณภาพสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีเกณฑ์คุณภาพนั้นมี 5 ด้าน ครบจำนวน 50 ข้อ ผ่านเกณฑ์ คือค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ค่ามัธยฐานมากกว่า 3.50 และผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่ามีเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษาที่มีความจำเป็นระดับมากที่สุด (ค่ามัธยฐาน 4.50-5.00) จำนวน 39 ข้อ มีความจำเป็นระดับมาก (ค่ามัธยฐาน 3.50-4.49) จำนวน 22 ข้อ ดังรายละเอียดที่สรุปเป็นตาราง 6 ดังต่อไปนี้

ตาราง 6 จำนวนร้อยละของเกณฑ์คุณภาพ แสดงรายข้อย่อยในระดับมากที่สุดและมากตามด้านต่างๆ ของเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา

เกณฑ์คุณภาพสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา	เกณฑ์คุณภาพรายข้อย่อย	ระดับมากที่สุด	ระดับมาก
1. ด้านการบริหารจัดการ	7	7	-
2. ด้านการจัดตั้งรายการ/ผลิตรายการ	20	16	4
3. ด้านทรัพยากรบุคคล	9	7	2
4. ด้านผู้เปิดรับ	8	4	4
5. ด้านการประเมินผล	6	5	1
รวม	50	39	11
ร้อยละ	100	78	22

การอภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

การศึกษาเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา มีผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริหารจัดการ (2) ด้านการจัดตั้งรายการ/ผลิตรายการ (3) ด้านทรัพยากรบุคคล (4) ด้านผู้เปิดรับ และ (5) ด้านการประเมินผล จำนวนรวม 50 ข้อ เป็นเกณฑ์คุณภาพที่มีความจำเป็นระดับมากที่สุด 39

ข้อ และเกณฑ์คุณภาพที่มีความจำเป็นระดับมาก 11 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ จากผลการวิจัยพบว่าเกณฑ์คุณภาพสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา มีทั้งหมด 7 ข้อ โดยที่เกณฑ์คุณภาพรายข้อที่ระดับความจำเป็นมากที่สุดมี 7 ข้อ ได้แก่ มีการจัดทำแผนประจำปีของสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา มีระบบควบคุมคุณภาพทางการบริหารจัดการที่เป็นที่ยอมรับของสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา มีการตรวจสอบการบริหารจัดการระบบสถานีโอทาร์ทศน์ดิิจัลทางการศึกษา มีการประเมินผลงานผู้บริหารทุกปีของ

สถานีนวัตกรรมดิจิทัลทางการศึกษา มีการจัดทำแผนระยะ 3 ปีของสถานีนวัตกรรมดิจิทัลทางการศึกษา มีการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงของสถานีนวัตกรรมดิจิทัลทางการศึกษา มีการประเมินความสามารถและภาวะผู้นำของผู้บริหารของสถานีนวัตกรรมดิจิทัลทางการศึกษาเป็นระยะอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศา กุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย (2549: 226) ที่กล่าวถึงการตัดสินใจของผู้บริหารสามารถแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะคือ การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การตัดสินใจเชิงยุทธวิธี การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การตรวจสอบและควบคุม

2. ด้านการจัดผังรายการ/ผลิตรายการ จากผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์คุณภาพสถานีนวัตกรรมดิจิทัลทางการศึกษา มีทั้งหมด 20 ข้อ โดยที่เกณฑ์คุณภาพรายข้อที่ระดับความจำเป็นมากที่สุดมี 16 ข้อ ได้แก่ มีการวิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหารายการในรูปแบบคณะทำงาน มีการจัดทำแผนการผลิตรายการต่างๆ อย่างมีระบบไว้ล่วงหน้า มีการจัดสรรงบประมาณการผลิตโดยดูแลงบประมาณให้เหมาะสมเพียงพอต่อการผลิตแต่ละรายการ มีการคัดเลือกเนื้อหาอย่างเป็นระบบให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ มีเว็บไซต์ของสถานีนวัตกรรมดิจิทัลทางอินเทอร์เน็ต มีการใช้วัตถุดิบอุปกรณ์ในการผลิตและตัดต่อด้วยระบบดิจิทัล มีห้องส่งและเครื่องส่งสัญญาณภาพและเสียงระบบดิจิทัล มีระบบการจัดหาข้อมูลเนื้อหารายการที่เหมาะสมสำหรับการผลิตโดยคณะทำงาน มีระบบการรับข้อมูลเพื่อให้สามารถดูรายการย้อนหลังได้ทางอินเทอร์เน็ต มีเทคโนโลยีการสื่อสาร 2 ทางระหว่างสถานีนวัตกรรมดิจิทัลกับผู้ชม มีการจัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติการผลิตรายการ มีระบบการประสานงานภายในฝ่ายการผลิตรายการให้รับทราบโดยทั่วถึงกัน มีการรวบรวมจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลของรายการด้วยระบบดิจิทัล มีการใช้ช่างเทคนิคมาช่วยในการผลิตและตัดต่อด้วยระบบดิจิทัล มีทีมงานเขียนบทโทรทัศน์และตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมในรูปแบบคณะทำงาน มีการกำหนดรูปแบบของรายการจากคณะทำงาน และมีความจำเป็นระดับมาก 4 ข้อ ได้แก่ มีการจัดการประชุมทีมงานอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง มี

ระบบเทคโนโลยีการออกอากาศรายการทั้งทางการสื่อสารผ่านดาวเทียมและไฟเบอร์ออฟติก มีการนำเสนอเนื้อหารายการที่เน้นความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ตามกระแสสังคม มีการนำเสนอเนื้อหาทางการศึกษาโดยเน้นในรูปแบบสาระบันเทิงตามความเหมาะสม

สอดคล้องกับเรื่องการกำหนดนโยบายในการบริหารงานที่เกี่ยวข้อง (เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารกิจการสื่อสาร, 2556: 295) ได้แก่ นโยบายด้านเทคโนโลยีด้านความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว ด้านความสัมพันธ์กับผู้เปิดรับ ด้านความเสี่ยง ด้านบุคคลและด้านการวัดประเมินการดำเนินการขององค์การ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ที่องค์กรจะต้องกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วย ระบบสารสนเทศ ระบบเครือข่าย ระบบการสื่อสารภายในและภายนอกองค์การ วิธีการเข้าถึงองค์การผ่านทางเว็บไซต์ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้งานทั้งที่เป็นบุคลากรภายในและผู้เปิดรับ

3. ด้านทรัพยากรบุคคล จากผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์คุณภาพสถานีนวัตกรรมดิจิทัลทางการศึกษา มีทั้งหมด 11 ข้อ โดยที่เกณฑ์คุณภาพรายข้อที่ระดับความจำเป็นมากที่สุดมี 7 ข้อ ได้แก่ มีการกำหนดประสบการณ์และผลงานในวิชาชีพของบุคลากร มีการวางแผนในการคัดเลือกบุคคลให้ตรงกับงานอย่างเป็นระบบ มีการทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดจรรยาบรรณและจริยธรรมวิชาชีพของบุคลากร มีการกำหนดคุณลักษณะพิเศษอื่น ๆ ทางอาชีพ (Professional) ของบุคลากร มีการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเพื่อแสวงหาความรู้จากภายนอกที่สนับสนุนสถานีนวัตกรรมดิจิทัลอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง มีการกำหนดคุณวุฒิที่ตรงกับตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ และมีความจำเป็นระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ มีการส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ มีการจัดโครงการฝึกอบรมโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพมาให้ความรู้ภายในสถานีนวัตกรรมดิจิทัลอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง สอดคล้องกับเรื่องการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานโดยตรง (Work - Based Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอนของการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ใน

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพมนุษย์และองค์การ ในยุคปัจจุบัน ตามความหมายของการจัดการความรู้ของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ประเวศ วะสี ที่กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นการค้นพบความรู้ ความชำนาญ แฝงเร้นในตัวคน หาทางนำออกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ ง่ายต่อการใช้สอยและมีประโยชน์เพิ่มขึ้น มีการต่อยอด ให้ใช้ได้เหมาะสมกับสภาพความเป็นความเป็นจริงตาม กาลเทศะ โดยอาศัยความรู้ 2 ประเภทคือ ความรู้ที่ ถ่ายทอดไปยังบุคคลอื่น (Explicit Knowledge) และ ความรู้เฉพาะบุคคล (Tacit Knowledge) (รัฐจวน คำ ชิริพิทักษ์, 2555: 47) และสอดคล้องกับกับเรื่องการรับรู้ วัฒนธรรมองค์กร ที่กล่าวถึงบุคคลในองค์กรควรมีการ รับรู้ถึงระเบียบแบบแผนการปฏิบัติในการทำงาน (สมัยศ นาวีการ, 2541: 25-29) ที่วัฒนธรรมตามวิถีชีวิตและ พฤติกรรมที่ควรเน้น (1) เน้นบทบาท โดยมุ่งเน้นตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบที่กำหนดตาม โครงสร้างที่องค์กรกำหนดไว้ (2) เน้นงาน ส่งเสริมให้ บุคลากรแต่ละคนพัฒนาการใช้ความรู้ ความสามารถ อย่างเต็มที่ (3) เน้นบทบาทอิสระเฉพาะตัวบุคคล ความรู้ ความสามารถของบุคคลที่หลากหลายจำเป็น มีผลต่อ ประสิทธิภาพและชื่อเสียงขององค์กร (4) เน้นผู้นำ นำ การตัดสินใจ นำนโยบาย แนวทาง และแผนงานไปปฏิบัติ ให้บรรลุผล

4. ด้านผู้เปิดรับ จากผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์ คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา มีทั้งหมด 6 ข้อ โดยที่เกณฑ์คุณภาพรายข้อที่ระดับความจำเป็นมากที่สุดมี 4 ข้อ ได้แก่ มีการศึกษาความต้องการของผู้ เปิดรับรายการเป็นประจำทุกปี เปิดโอกาสให้ผู้เปิดรับเข้า มามีส่วนร่วมในรายการในลักษณะต่าง ๆ ได้หลาย ช่องทาง มีการสำรวจจำนวนของผู้เปิดรับในแต่ละ รายการเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ให้ผู้เปิดรับแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการได้อย่างอิสระและรวดเร็ว และมีความจำเป็นระดับมาก 4 ข้อ ได้แก่ มีระบบและ กลไกเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ ของผู้ เปิดรับ มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เปิดรับที่เป็น กลุ่มเป้าหมายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการประเมินผล

ความพึงพอใจในการเปิดรับรายการของผู้เปิดรับผ่านทาง สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ มีการวางระบบรับเรื่อง ร้องเรียน โดยผ่านศูนย์บริการข้อมูล (Call Center) สอดคล้องกับเรื่องความรับผิดชอบของนักกระจายเสียง (Broadcaster's Responsibility) ที่ต้องอาศัยความ หลากหลายของมวลชนผู้รับสารมาประกอบการพิจารณา ในการจัดรายการสถานีโทรทัศน์ของตน โดยนักกระจาย เสียงวิทยุโทรทัศน์ทุกคนต้องมีพันธะต่อความรับผิดชอบต่อ วิชาชีพและการใช้ดุลพินิจอย่างมีเหตุผลในการพัฒนา การผลิต และการเลือกรายการ (นงนุช ศิริโรจน์, 2554: 70)

5. ด้านการประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์คุณภาพสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา มี ทั้งหมด 5 ข้อ โดยที่เกณฑ์คุณภาพรายข้อที่ระดับ ความจำเป็นมากที่สุดมี 5 ข้อ ได้แก่ มีการจัดสรร งบประมาณประจำปีในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการ ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทาง การศึกษา มีการประชุมสรุปผลการประเมินผลของ สถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา มีการรายการผลการ ประเมินให้บุคลากรสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา รับทราบ มีการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อค้นหา เทคโนโลยีที่เหมาะสมรวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็น ประโยชน์มาใช้ในการผลิตรายการ ทำการประเมินผลใน ภาพรวมหลังรายการออกอากาศ และมีความจำเป็น ระดับมาก 1 ข้อ ได้แก่ ทำการประเมินผลในภาพรวม ก่อนรายการออกอากาศ สอดคล้องกับแนวคิดการ ประเมินผล (สมควร กวียะ, 2547: 195) ที่เป็นส่วน สำคัญของการวิจัย เพื่อการพัฒนาตามหลัก อาร์ แอนด์ ดี (Research and Development) และเป็น กระบวนการเรียนรู้ปฏิกิริยา (Reaction) การป้อนกลับ (Feedback) และกระบวนการปฏิสัมพันธ์ (Interaction Process) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อพลวัตของระบบ (System Dynamics) และสอดคล้องกับคู่มือการ ประเมินสมรรถนะครู ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในปี 2553 ที่กล่าวถึงการถึงเรื่อง ของวิจัยที่ต้องจัดทำแผนการวิจัย และมีการดำเนินการ

ตามกระบวนการตามแผนงานที่ได้วางไว้อย่างมีระบบ
สรุปและประเมินอย่างน่าเชื่อถือ และมีการนำผลการวิจัย
ไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่นๆ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์
คุณภาพสถานีโอทิสต์ศึกษา” ผู้วิจัยมี
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ควรเลือกผู้เชี่ยวชาญให้มีจำนวนมากกว่า 25
คน ตามที่กำหนดไว้ เพื่อป้องกันปัญหาผู้เชี่ยวชาญติด
ภารกิจ หรือปัญหาอื่นๆ ทำให้ไม่สามารถตอบคำถามได้
ครบ 3 รอบ ถ้าเกิดกรณีดังกล่าว ทำให้ยังมีจำนวน
ผู้เชี่ยวชาญเหลือเพียงพอในการตอบแบบสอบถามตาม
ระยะเวลาที่กำหนด

2. ควรเลือกผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือ มีความ
เต็มใจและเห็นความสำคัญของการวิจัย โดยยินดีตอบ
แบบสอบถามซ้ำหลายรอบ

3. ควรนำผลการวิจัยและข้อความคิดเห็นเพิ่มเติม
จากผู้เชี่ยวชาญมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเกณฑ์
คุณภาพของสถานีโอทิสต์ศึกษาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อทำ
วิทยานิพนธ์สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จากฝ่าย
วางแผนพัฒนาและวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

บรรณานุกรม

- นนุช ศิริโรจน์. (2554). **จริยธรรมสื่อสารมวลชน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปริญญนันท์ นิลสุข และจิระ จิตสุภา. (2556). **การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อ
การศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- รัญจวน คำศิริพิทักษ์. (2555). **แนวโน้มการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพมนุษย์และองค์กร**.
วารสารจิตวิทยา. ปีที่ 2 (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเชษฐาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย. (2549). **ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้**.
กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สมควร กวียะ. (2547). **การประชาสัมพันธ์ใหม่**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- สมยศ นาวิการ. (2541). **การบริหารและพฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ: เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ
- สุชาติ สุภาพ. (2556). **โทรทัศน์ดิจิทัล จุดเปลี่ยนโทรทัศน์ไทย**. กรุงเทพฯ: ฐานบัณฑิต
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู**. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารกิจการสื่อสาร. (2556). **การบริหารสื่อดิจิทัล**. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช